

**Адміністративно-територіальні зміни УРСР.
Входження Кримської області до складу УРСР.
Зміни в управлінні господарством. Соціальні
наслідки економічної політики другої половини
1950-х - першої половини 1960-х рр.**

Що потрібно зрозуміти на уроці

Головна думка. У добу Микити Хрущова УРСР отримала Кримську область і ширші повноваження у господарському управлінні. Раднаргоспи, аграрні кампанії та соціальні програми дали окремі позитивні результати, але командна система й волюнтаристські експерименти зберігалися.

- пояснити причини передачі Кримської області до УРСР
- охарактеризувати реформу раднаргоспів
- назвати основні аграрні кампанії Хрущова
- порівняти соціальні здобутки й економічні проблеми

1. Основний матеріал

Питання / етап	Що треба знати
Передача Криму	19 лютого 1954 р. Президія Верховної Ради СРСР видала указ про передачу Кримської області зі складу РРФСР до УРСР.
Офіційне обґрунтування	Посилалися на спільність економіки, територіальну близькість та тісні господарські й культурні зв'язки.
Стан Криму	Після війни й депортації кримських татар господарство півострова перебувало у важкому стані.
Раднаргоспи	31 травня 1957 р. в УРСР ухвалено закон про перехід до територіальної системи управління; створили 11 раднаргоспів.
Підпорядкування	До республіканського підпорядкування перейшло 97% промисловості.
Аграрні кампанії	Освоєння цілини, «кукурудзяна епопея», укрупнення колгоспів і кампанії у тваринництві мали суперечливі наслідки.
МТС	У 1958 р. МТС ліквідували, а техніку колгоспи мусили викуповувати за завищеними цінами.
Соціальна політика	Розгорнулося масове житлове будівництво, підвищували зарплати й пенсії; у 1964 р. пенсійне забезпечення поширили на колгоспників.

2. Опорні дати

Дата / період	Подія
19.02.1954	Передача Кримської області до УРСР
31.05.1957	Закон про перехід до системи раднаргоспів
1958	Ліквідація МТС
1963	Аграрна криза й падіння збору зерна
1964	Пенсійне забезпечення колгоспників

3. Ключові поняття

Поняття	Пояснення
раднаргосп	територіальний орган управління промисловістю й будівництвом
МТС	машинно-тракторна станція
волюнтаризм	ухвалення рішень без достатнього врахування реальних умов
цілина	неосвоєні землі, масово залучені до сільськогосподарського виробництва
адміністративно-територіальні зміни	зміни меж або статусу територіальних одиниць

4. Постаті та організації

- Микита Хрущов
- Президія Верховної Ради СРСР
- Верховна Рада УРСР
- раднаргоспи
- колгоспи

5. Причина → подія → наслідок

Потреба поживавити економіку й тісні господарські зв'язки Криму з УРСР

Передача Криму + раднаргоспи + аграрні кампанії + соціальні програми

Часткова децентралізація й соціальні зрушення, але збереження командної системи

Підсумок уроку

Хрущовські реформи розширили господарські права УРСР і дали соціальні зміни, але не подолали системних проблем командної економіки.